

TALOUSARVIOALOITE 666/2003 vp

Määrärahan osoittaminen vankien kuntoutukseen

Eduskunnalle

Vuodesta 2000 lähtien vankien määrä Suomessa on ollut kasvussa. Vuonna 2002 keskivankiluku oli 3 433 eli lähes 700 vankia enemmän kuin vuonna 1999 ja lähes 300 vankia enemmän kuin edellisvuonna. Vuoden 2002 lopussa suljetuissa vankiloissa oli yli 400 vankia yli vahvistetun paikkamäärän. Vuonna 2004 on ennustettu vankkeja olevan noin 3 900, minkä vuoksi vankeinhoitolaitokselle tarvitaan kipeästi lisäresursseja.

Lisääntyneen vankimäärän vuoksi vankilat ovat liian täysiä eikä henkilökuntaa ole riittävästi. Tavoitteeksi asetettu henkilöstön ja vankien välinen suhdeluku 1:1 tai 1:0,9 on kaukainen, sillä vain muutamissa laitoksissa on edes 0,75 työntekijää yhtä vankia kohden. Muissa Pohjoismaissa henkilökuntaa on vankilukuihin suhteutettuna 20—25 % enemmän kuin Suomessa. Nämä työntekijät työskentelevät lähinnä tehtävissä, jotka edesauttavat vankien rikoskierteen katkaisemista ja syrjäytymisen ehkäisyä. Henkilöstön puute Suomen vankiloissa lisää vankien turvattuutta, vaikeuttaa päihdekuntoutusta ja pitää yllä poikkeuksellisen korkeaa rikosten uusimisriskiä.

1990-luvulla vankeusrangaistuksen uusijoiden suhteellinen määrä pysyi melko vakaasti vankilaissa 60 %:ssa. Vuoden 2002 tilastojen mukaan noin 90 % vapautuneista nuorisovangeista päätyy uudestaan vankilaan. Puolet uusijoista aloittaa uuden vankeusrangaistuksensa jo yhden vuoden sisällä. Lähes kaikki vankeusrangaistuksen uusineet (97 %) uusivat rikoksensa viiden vuoden sisällä. Vankeusrangaistuksen uusiminen on

Suomessa hieman yleisempää kuin muissa Pohjoismaissa. Ruotsissa vankeusrangaistuksen uusii noin 45 % vapautuneista, Norjassa ja Islannissa noin 50 % ja Tanskassa vain noin 30 %.

Vangit ovat tulleet entistä moniongelmaisemmiksi, ja yksilöllisen hoidon ja ohjauksen tarve on korostunut. Suurella osalla vangeista on muiden sosiaalisten ongelmien lisäksi vaikea päihdeongelma. Nykyisellään vankeinhoiton rahoituksesta entistä suurempi osa menee peruskoulutusta suorittavien vankien koulutusmenoihin ja entistä sairaampien potilaiden terveydenhuoltomaihin. Tämä on pois vankeinhoiton perustoinnista. Samalla vankien tuottava työtoiminta on vähentynyt.

Suomi on ratifioinut vankeinhoitoa koskevat kansainväliset sopimukset, ja eduskunta on määritellyt tason, jolla vankeinhoiton tulee olla. Nykyisillä resursseilla vankeinhoito ei näitä kriteerejä kuitenkaan kaikilta osin täytä, ja siksi vankeinhoiton resursseja on lisättävä erityisesti henkilökunnan osalta, jotta vankien kuntoutuksesta voidaan huolehtia riittävässä määrin. Tämä aloite on osa Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia ja kriminaalipoliittista toimenpideohjelmia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 25.50.21 lisäyksenä 3 000 000 euroa vankien kuntoutukseen.

TAA 666/2003 vp — Päivi Räsänen /kd ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Päivi Räsänen /kd
Lyly Rajala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Kari Kärkkäinen /kd

Sari Essayah /kd
Bjarne Kallis /kd
Leena Rauhala /kd